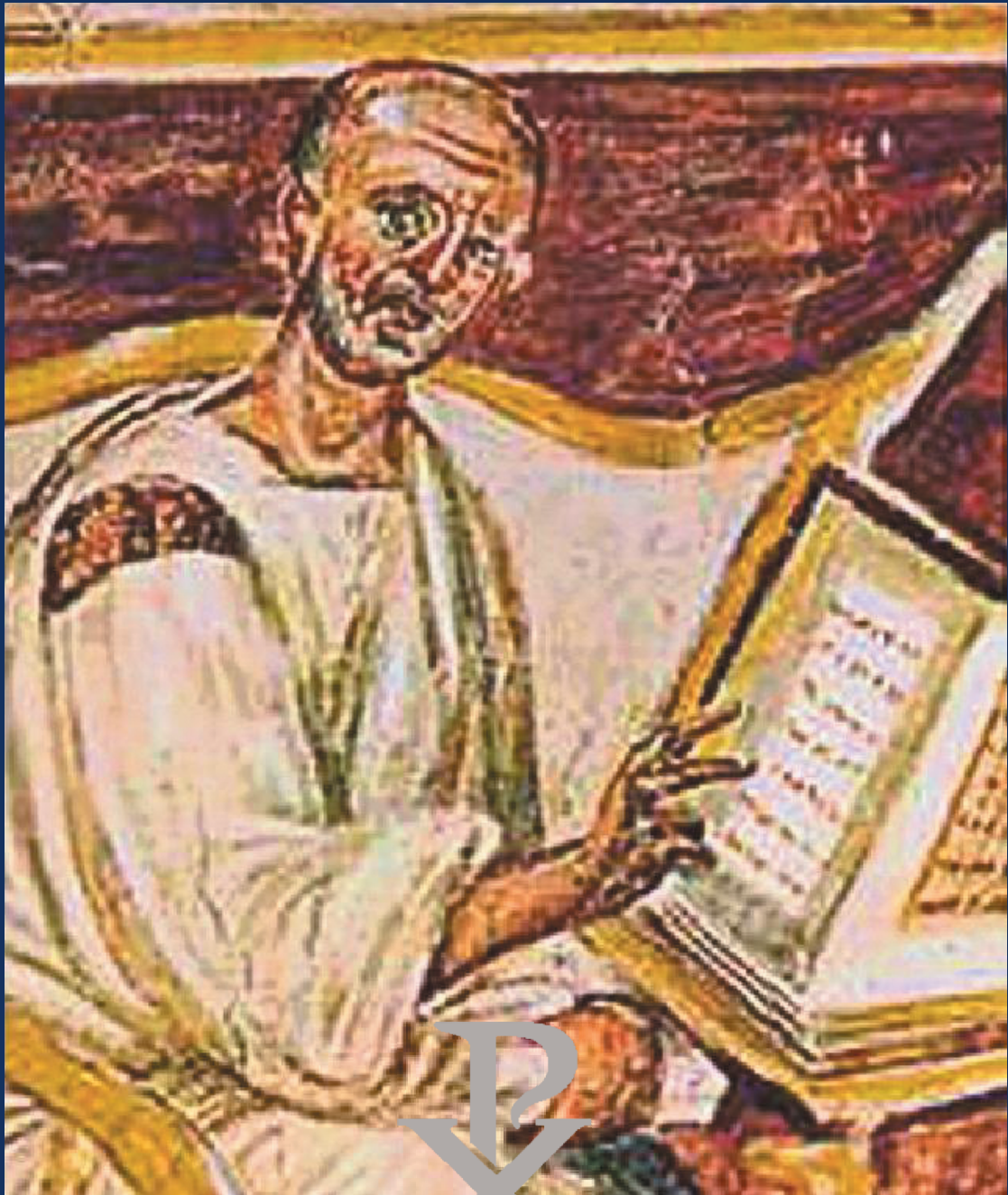

**AUGUSTINUS:
JUMALAN VALTIO XI kirja
De Civitate Dei XI 1–34
JOHDATUS KRISTILLISEEN LUOMISUSKOOK
JA KRISTINUSKON HISTORIAAN**

Aurelius Augustinus 354–430, kristinuskon aseman huomattavin vakauttaja aikanaan, hänen jälkivaikutuksensa arvioidaan kirkkoisista suurimmaksi. Varhaisin kuva Augustinuksesta on tämä 500-luvun alusta. Tuolloin löydettiin kirkkoisien tekstejä varustettuina heidän kuvallaan. Kuvan oletetaan tavoittavan näköisyyttä. Kuva on Rooman Lateraanikirkossa.

AUGUSTINUS

JUMALAN VALTIO,
De Civitate Dei
Kirja XI

JOHDATUS KRISTILLISEEN LUOMISUSKOON
JA KRISTINUSKON HISTORIAAN

Scriptus anno Domini 417

**Latinasta suomentanut, alaviitteillä varustanut ja painattanut
Valtteri Olli**

Kustantaja: BoD/TM – Books on Demand

Ensimmäinen painos Helsinki 2019
Toinen painos Helsinki 2020

Suomennoksen alkuteksti:

Aurelius Augustinus: DE CIVITATE DEI, Liber XI
CCL, Corpus Christianorum Saries Latina, XLVII/XIV
ed. B. Dombart / A. Kalib, Turnhout 1955,

ja edellä mainittu teos sarjassa: The Latin Library, De Civitate Dei Liber XI

Copyrigt © Valtteri Olli

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

Kirjastoluokka 22.2073

ISBN: 978-952-801-924-4

KÄÄNTÄJÄN ESIPUHE

Kristillisten totuuksien etsijälle!

Augustinuksen Jumalan valtio -teoksen XI kirja on hänen johdantonsa teoksensa toiseen osaan, kirjoihin XI-XXII, jotka käsittelevät Jumalan hallintaa uskovissaan, kuten hän itse luvuissa XI,1 ja XI,34 yhteenvedonomaaisesti sanoo. Käsillä oleva XI kirja johdattaa näin – paitsi kristillisyyden historiaan – erityisesti myös yhtäältä kristilliseen luomisuskoon Jumalan luomissanojen valossa, toisaalta luomisen yhteydessä tapahtuneeseen kristillisyyden alkuun, eli pyhien yhteisön eli valtakunnan alkuun.

Tavoitteenani kirjan kääntämiselle pappina ja Augustinus-tutkijana yleisesti on lisätä ensiarvoisen kristillisen kirjallisuuden ja Augustinus-tuntemuksen harrastusta. Onhan kyseessä apostolien ajan jälkeen kirkkohistorian huomattavin Raamatun selittäjä Lutherin ohella, kuten Lutherilaisen kirkon Tunnustuskirjojen Yksimielisyyden ohjeen johdantokin myöntää.

Lisäksi toivon muun ohella, että tämä käännökseni vauhdittaa toistaiseksi julkaisemattoman Jumalan valtio -teoksen toisen osan julkaisemista. Onhan Heikki Koskenniemen WSOY:n kautta julkaistusta ensimmäisestä osasta (kirjat 1-10), jotka käsittelevät Jumalan hallintaa antiikin pakanallisten uskontojen keskuudessa, kulunut julkaisustaan v. 2003 peräti jo 16 vuotta. Ja kuitenkin on kysymys mainitunlaisen, huomattavimman Raamatun selittäjän toisen pääteoksensa tärkeimmästä osasta. Tunnustuksia-teoksensahan arvostetaan toisena Augustinuksen pääteoksena.

Olen aikaisempien, ensi kertaa latinasta suomeen kääntämieni Augustinuksen teosten (Herramme Vuorisaarna, De sermone Domini in monte, ja Kristillinen Opetus, De Doctrina Christina) suomennusperiaatteistani sanonut, että tähtään mahdollisimman täsmälliseen käännökseen, joka kuitenkin olisi kyllin joustavaa kaikille kiinnostuneille luettavaksi. Tämä tälläkin kertaa on ollut tavoitteeni.

Käännökseni yhteydessä olen pitänyt silmällä yhtä englantilaista käännöstä (St Augustine, concerning The City of God against the Pagans, a new translation by Henry Bettenson with an introduction by John O'Meara, Penguin Classics). Vaikka tämä käännös on varsin vapaa, joskus jopa pikemminkin kommentointia, se tyydyttävästi tuo esiin Augustinuksen perusajatukset ymmärrettävällä englannilla, jonka kielen riittävän taidon omaaville suosittelen sitä luettavaksi, kunnes suomennos on saatavilla. Kriittisissä kohdissa olen silmäillyt myös saksankielistä laitosta (Bibliothek der Kirchenvater, Augustinus, Zweiundzwanzig Bücher über den Gottesstaat, Buch 11). Tämä käännös noudattaa englantilaista tarkemmin Augustinuksen ilmaisuja ja kielipioppia. Suosittelen sitä saksantaitoisille.

Toivon tämän vähäisen suomennokseni auttavasti puutteineenkin palvelevan lukijaani, kunnes uudet, laajemmat suomennokset toivottavasti ovat käsillä. Käännökseni olen varustanut sisällysluettelolla, jotka ilmaisevat kirjan XI alalukujen aiheet. Muun informaation ohella on yhteensä 175 kpl sivujen alaviitteitä, jotka antavan lisätietoja Augustinuksen ajatuksiin, joiden siunauksiin näin suljen lukijani.

Nivalassa, isänpäivänä 10.11.2019 Valtteri Olli

Toiseen painokseen olen vain korjannut painovirheitä ja tekstin asettelua,
Nivalassa, hiljaisella viikolla 6.4.2020 Valtteri Olli

SISÄLLYSLUETTELO

Varhainen kuva Augustinuksesta (tyhjä sivu ja kuvasivu)	1
Kansisivut	2–3
Kääntäjän esipuhe	4
Sisällysluettelo	5–7
Lyhenteet	8
Lähteet, käännöksiä ja kirjallisuutta	9–12

Augustinus, Jumalan valtio, De Civitate Dei:

Kirja XI,1	13
<i>Johdanto teoksen toiseen osaan, kirjoihin 11–22. Palautetaan lukijan mieleen, että Jumalan Valtio -teoksen tarkoitus ja päämäärä on käsitellä kahta hallintoa, taivaallista ja maallista. Jumalan valtio -teoksen kirjat 11–22 tulevat käsittelemään aihetta Jumalan hallinnon näkökulmasta, kun edellisen osan kirjat 1–10 erittelivät pääosin pakanallisen antiikin ihmisperäisiä uskontoja.</i>	
Kirja XI,2	16
<i>Jumalan tuntemisesta: Hänen käsittämistään kukaan ei saavuta, paitsi Jumalan ja ihmisen Välimiehen avulla, ihmisen Jeesuksen Kristuksen kautta.</i>	
Kirja XI,3	18
<i>Kanonisten Kirjoitusten auktoriteetista, jonka Jumalan Pyhä Henki on niille luonut.</i>	
Kirja XI,4	19
<i>Maailman luomiseen liittyy aika. Silti Jumala ei luonut maailmaa ikään kuin uudesta ajatuksesta, ikään kuin olisi tehnyt jotakin, mitä hänen aivoituksissaan ei ennen ollut. Kuinka tämä ja usko sielun autuuteen liittyvät Jumalan tahdon muuttumattomuuteen.</i>	
Kirja XI,5	22
<i>Määrättömän pitkät ajat ennen maailman luomista ovat yhtä mahdottomia kuin määrättömät alueet luodun maailman ulkopuolella.</i>	
Kirja XI,6	24
<i>Maailman luominen ja sen luomisen aika kuuluvat yhteen niin, ettei toista voi panna toisen edelle.</i>	
Kirja XI,7	25
<i>Ensimmäisten luomispäivien laadusta, josta opetetaan, että niillä päivillä oli ilta ja aamu ennen kuin aurinko syntyi.</i>	
Kirja XI,8	27
<i>Sen Jumalan levon merkitys, joka lepo seurasi Jumalan kuuden päivän töitä seitsemäntenä päivänä.</i>	
Kirja XI,9	28
<i>Mitä Raamatun perusteella tulee ajatella enkelten luomisesta ja heidän autuutensa perusteesta.</i>	
Kirja XI,10	31
<i>Pyhän Kolminaisuuden, Isän, Pojan ja Pyhän Hengen, olemuksen yksinkertaisuudesta, kun Hänen olemuksessaan ei ole itse olemus yksi asia ja sen laatu toinen, vaan molemmat ovat sama asia.</i>	

Kirja XI,11	34
<i>Olivatko ehkä nekin henget, jotka luomisensa jälkeen eivät pysyneet totuudessa, osallisina aluksi siitä autuudesta ja ikuisuudesta, joista pyhät enkelit ovat nauttineet luomisestaan alkaen?</i>	
Kirja XI,12	36
<i>Vertailua autuuden tiloista ihmisissä paratiisissa ennen syntiin lankeamista ja pyhissä nykyään ennen uskon voittopalkintonsa saavuttamista.</i>	
Kirja XI,13	37
<i>Olivatko kaikki enkelit luodut ominaisiksi samaan autuuteen niin, etteivät ne, jotka lankesivat, voineet tietää, että tulevat lankeamaan; ja näiden rikkoneiden kukistumisen jälkeen, ne, jotka olivat pysyneet totuudessa, saavuttivat ennaltatietämisen siitä, että tulevat kestämään totuudessa iäisesti.</i>	
Kirja XI,14	39
<i>Millaisen ilmaisen lajilla Kristus sanoo Saatanasta: "Saataka ei seisonut totuudessa, koska totuus ei ole hänessä."</i>	
Kirja XI,15	40
<i>Minkä alusta asti ja miten Saataka teki syntiä tuon lauseen mukaan: "Alusta asti Saataka tekee syntiä."</i>	
Kirja XI,16	42
<i>Erotukset luotujen olentojen eri kehitystasoissa, joita arvioidaan luonnon laadun, hyödyn, nautinnon ja oikeudenmukaisuuden kannalta.</i>	
Kirja XI,17	43
<i>Pahuudesta johtuva turmeltuneisuus ei ole itse luonto, vaan vastoin luontoa. Syy synteihin luontoa vastaan ei ole Luojaassa, vaan tahdossa. Jumala on jo edeltä nähnyt sen, kuinka hän on käyttävä hyvin jopa pahuuttakin.</i>	
Kirja XI,18	44
<i>Aikakausiensa kauneus korostuu Jumalan kaitseluksessa hyvän ja pahan vastakohtaisuuksienkin kautta, kuten vastakohta-asettelu koristaa runoa.</i>	
Kirja XI,19	45
<i>Mitä merkitsevät sanat: "Jumala kutsui valkeuden päiväksi ja pimeyden yöksi, ja erotti valkeuden pimeydestä (Gen. 1:4–5; 14).</i>	
Kirja XI,20	46
<i>Minkä pimeyden Jumala hyväksyy tai on hyväksymättä erotettuaan sen valkeudesta (Gen. 1:4; 14–18).</i>	
Kirja XI,21	47
<i>Jumalan tietäminen ja tahtominen ovat muuttumattomia ja iankaikkisia. Hänen näkymättömät ominaisuutensa, hyvytensä, tietonsa ja tahtomisensa näkyvät juuri sellaisina, kuin ne ovat hänen teoissaan sanansa kautta. Mitkä ovat kolme tärkeintä luomisesta tiedettävää asiaa.</i>	
Kirja XI,22	50
<i>Manikealaisten väärät käsitykset Jumalasta, Jumalan toimimisesta vastustaessaan pahaa, sekä pahan ainoasta alkuperästä; Jumalan luomien luontojen oikeista ja vääristä käytöistä, ja Jumalan toimimisesta vastakohtien kautta ja avulla.</i>	
Kirja XI,23	52
<i>Origineen opin virhe ja syyllisyys, hänen, manikealaisten ynnä muiden filosofien harhoja maailman luomisen syystä.</i>	
XI,24	54
<i>Opetus pyhästä Kolminaisuudesta. Pyhän Kolminaisuuden ilmeneminen Jumalan luomissa-noissa ja edelleen luomakunnassaan ja pyhiensä yhteisössä.</i>	

Kirja XI,25	56
<i>Mihin kolmeen alueeseen filosofia klassisesti jakaantuu, ja mihinkä seikkoihin tämä jako perustuu. Ihmisen syntyperäinen laatu, opillinen sivistys ja käytännön kokemus tavoitteiden osatekijöinä. Mitä asioita on käytettävä asiallisesti hyväksemme ja mistä terveellisesti nautittava. Mihin viisaus ja rakkaus perustuvat.</i>	
Kirja XI,26	58
<i>Jumalan kuva ihmisessä (vrt. Gen. 1:27). Akateemikkojen skeptisyydestä. Kuinka varmaa on autuutemme verrattuna olemassaoloomme.</i>	
Kirja XI,27	60
<i>Olemassaolostamme ja tietämisestämme, sekä kummankin näiden rakastamisestamme.</i>	
Kirja XI,28	62
<i>Pitäisikö meidän rakastaa itse sitä rakkautta, jolla rakastamme olemassaoloamme ja tietämis-tämme, jouduttaaksemme sillä rakkaudella enemmän lähestymistämme Kolminaisuuteen.</i>	
Kirja XI,29	64
<i>Kolmiyhteinen Jumala tunsu itse jumaluudessaan pyhien enkeleittensä luomisen syyt ja periaat-teet, jotka tunnemme selkeämmin heidän Luojansa perusperiaatteista, peitetymmin taas luo-mistaan enkeleistä.</i>	
Kirja XI,30	66
<i>Luku kuusi Jumalan luomistöiden täydellisyyteen viittaajana, luvun kokonaislukuina jakaantu-vien jako-osien summa on täsmälleen kuusi.</i>	
Kirja XI,31	68
<i>Seitsemännestä päivästä, jossa suljetaan suosioomme Jumalan täyteys, Jumalan lepo ja pyhit-täminen.</i>	
Kirja XI,32	70
<i>Niiden mielipiteistä, jotka tahtovat pitää enkeleiden luomista aikaisempänä kuin maailman luo-minen, kun heidän mielipiteistään löytyy hyvä opetus Kolmiyhteisyydestä luomiskertomuksen alkusanoissa.</i>	
Kirja XI,33	72
<i>Kahdesta eri suuntiin kääntyneistä ja erilaisista enkeleiden yhteisöistä, jotka ymmärretään hy-vin sopivasti ilmoitetuiksi Genesiksessä valkeuden ja pimeyden nimityksillä, kuten vanhurskaita ja syntisiä Uusi Testamentti nimittää.</i>	
Kirja XI,34	74
<i>Siitä, että muutamat arvelevat enkelit ilmoitetuiksi taivaanvahvuuden luomisen yhteydessä ve-sien erottamisen nimissä, kun vedet erotettiin taivaanvahvuuden yläpuolelle. Eräät arvelevat, ettei vesiä ole voitu luoda sen yläpuolelle. Enkeleiden osa on alku ja johdanto ihmisten asioille.</i>	
Indeksi Raamatun kohdista	75
Tila merkinnöille	77

LYHENTEET

CA	Confessiones Augustana, Augsburgin Tunnustus
Conf.	Confessiones, Tunnustuksia, Augustinuksen toinen pääteos, De Civitate Dei, Jumalan valtio -teoksen, ohella
Deut.	Deuteronomium, 5. Mooseksen kirjan
Engl. editio	St Augustine, concerning The City of God against the Pagans, a new translation by Henry Bettenson with an introduction by John O'Meara, Penguin Classics, 1984 London
etc.	et cetera, jne.
Ex.	Exodus, 2. Mooseksen kirja
Gen.	Genesis, 1. Mooseksen kirja, muista Raamatun kirjoista kuin Mooseksen kirjoista käytetään suomenkielisen nimen lyhennystä
ind./indd.	Indeksi, indeksit; konsonantin toisto tarkoittaa monikkoa
KO	Kristinoppi
Kts.	katso
Lat.	Latinaksi
LXX	Septuaginta, Vanhan Testamentin kreikankielinen käännös
q.v.	quae vide, ”katso tätä”, viittaa lähempiin selvityksiin
Saks. editio	Bibliothek der Kirchenvater, Augustinus, Zweiundzwanzig Bücher über den Gottesstaat, Buch 11.
Snl.	Sanalaskut, Raamatun
s.	seuraava, so. mainitusta kohdasta eteenpäin, numeron edellä lähdeviittauksissa tarkoittaa kuitenkin ao. sivua
ss.	sivut
Streng	Adolf V. Streng, Latinalais-suomalainen sanakirja
vert.	vertaa
WA	Weimarer Ausgabe, Martin Luthers Werke, Kritische Gesamt-ausgabe, Weimarer, 1883 s., M Lutherin tuotannon kriittiset laitokset

LÄHTEET

Latinankieliset:

Augustinus, De Civitate Dei, liber XI, Corpus Christianorum Saries Latina, XLVII/XIV, ed. B. Dombart / A. Kalib, Turnhout 1955

Edellä mainittu teos sarjassa: The Latin Library, De Civitate Dei, Liber XI

KÄÄNNÖKSIÄ:

Englanniksi: St Augustine, concerning The City of God against the Pagans, a new translation by Henry Bettenson with an introduction by John O'Meara, Penguin Classics, 1984 London

Saksaksi: Bibliothek der Kirchenvater, Augustinus, Zweiundzwanzig Bücher über den Gottesstaat, Buch 11.

KIRJALLISUUTTA

Kääntäjän, Valtteri Ollin, aikaisemmin latinankielestä tekemien Augustinuksen teosten suomennotukset sekä pro gradu -tutkielmansa jälkitarkistettu julkaisu:

1989	Augustinus, Herramme Vuorisaarna, De Sermone Domini in monte
2009	Augustinus, Kristillinen Opetus, De Doctrina Christiana
2014	V Olli, Kirkkoisä Augustinuksen Syntikäsitys Confessiones -teoksessa, Valtteri Ollin pro gradu jälkitarkastelemana.

Tietojä kääntäjästä, kotisivunsa: www.kotinet.com/valtteri.oli

Muuta suomennettua Augustinuksen tuotantoa:

1982	Henki ja Kirjain, De Spiritu et littera, latinasta suomentanut prof. J Thurén
2003	Tunnustukset, Confessiones, suomentanut Otto Lakka, suomennoksen tarkistanut Yrjö-Otto Lakka
2003	Jumalan Valtio, De Civitate Dei, osa I (kirjat 1-10), suom. Heikki Koskenniemi
- Muiden suomennosten osalta, katso **Augustinus, Kristillinen Opetus**, s. 242.

Bibliografioita Augustinuksesta:

1969	Brown Peter, Augustine of Hippo, a biography by P B, London
1973	Andresen Carl, Bibliografia Augustana, Darmstadt

Augustinus-tutkijoita:

1920	Schanz, Martin, Geschichte der Römischen Literatur, IV, 398-472, München
1974	Fischer, Josef, Confessiones, Kommentar, Aschendorffs
1976	Theologische Realenzyklopädie (TRE), hrsg. von Gerhard Grause und Gerhard Müller, IV, 646-723, Berlin, I Augustin, Leben, Innere Entwicklung und Theologie
1998	Nieminen, Pekka, kirkkoisä ja armon opettaja, englannin kielestä kääntänyt P N, kertonut Ben Alex, kuvittanut Giuseppe Rava, Sley-kirjat

Muiden tutkijoiden osalta, katso **Augustinus, Kristillinen Opetus**, s. 243 ja V Olli, Kirkkoisä Augustinuksen Syntikäsitys Confessiones-teoksessa, s. 180 s.

Jumalan valtio -teoksen XI kirjan johdosta:

Aurelius Augustinuksen teoksista pääteoksiaan ovat: **Tunnustuksia** (Confessiones) ja **Jumalan valtio** (De civitate Dei).

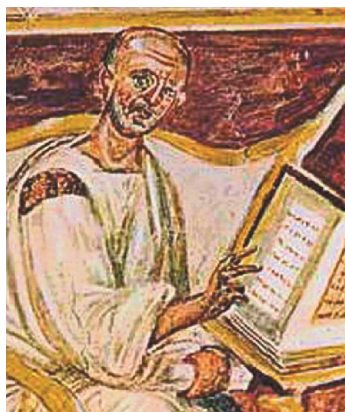
Aurelius Augustinus aloitti **Jumalan valtio** -teoksensa kirjoittamisen v. 413. Teoksen kymmenen ensimmäistä osaa, eli kirjat 1–10, käsittelevät Jumalan hallintoa antiikin pakanallisten kulttuurien piirissä. Augustinus sai tämän työn loppuun v. 417 mennessä. Vuonna 417 hän alkoi käsitellä Jumalan hallintaa maailman historiassa kristinuskon kautta kirjoissa 11–22. Tämä käsillä oleva 11. kirja muodostaa johdannon tähän työhön, ja tehtiin v. 417. Kristinuskon osuutta käsittelevät osat 11–22 tulivat valmiiksi vuoteen 427 mennessä.

WSOY julkaisi professori Heikki Koskenniemen suomennoksen kirjoista 1–10 v. 2003, siis jo seitsemäntoista vuotta sitten. Ottaen huomioon Jumalan valtio -teoksen maailmanhistoriallisen merkityksen ja sen, että kristillisen käsityksen kannalta kirjat 11–22 muodostavat teoksen mielenkiintoisimman osan, sen kääntäminen suomenkielisten hyväksi on enemmän kuin toivottavaa vihdoin.

Ikään kuin näytteenä siitä, kuinka mielenkiintoisia asioita Augustinus opettaa jo tässä johdannossaan, kirjassa XI, kun hän käsittelee Raamatun ensimmäistä lukua, luomista ja elämän eri tasoja, kristinuskon peruskäsityksiä, kuten pyhää Kolminaisuutta, hyvän ja pahan lähtökohtia, tiedon, uskon, toivon ja rakkauden perusteita, Valtteri Olli on nyt kääntänyt kyseisen kirjan kielellemme.

Mainittakoon, että aikaisemmin hän on kääntänyt latinasta suomeen **Augustinuksen Herramme Vuorisaarnan** (De sermone Domini in monte) v. 1989, ja Augustinuksen **Kristillisen opetuksen** (De doctrina Christiana) v. 2009. Myös v. 2014 julkaisemansa pro gradu -työnsä jälkitarkastelu, nimeltä: **V Olli, Kirkkoisä Augustinuksen syntikäsitys Confessiones -teoksessa**, sisältää Augustinuksen omien lausuntojen suomennoksia, kun Augustinus esittelee teoksiaan, elämäänsä ja oppiaan. Mainittu V. Ollin teos käsittelee Augustinuksen opetuksia erityisesti kristinuskolle keskeisen synty–armo -opin kannalta, ja teos sisältää myös luettelon ja esittelyn Augustinuksen koko tuotannosta ja vaikutuksista.

Kääntäjä sulkee tämän vähäisen työnsä arvoisan lukijan suosioon Augustinuksen lauseilla: *Sinä, Jumalani, innoitat ihmisen iloiten kiittämään sinua, sillä sinä olet luonut meidät itsellesi. Ja levoton on sydämemme, kunnes se Sinussa löytää levon... Sillä ne, jotka etsivät Herraa, löytävät hänet. Ja ne, jotka löytävät, ne ylistävät häntä. Minä tahdon etsiä sinua, Herra, ja avukseni huutaa sinua, uskoen Sinuun, sillä Sinut on julistettu meille.*

ISBN: 9789528019244

